

voorbereidend onderzoek
gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

regio Kust-Polders-Westhoek
landbouw-, natuur- en bosgebieden “Zwinpolders”

procesnota 1

17 december 2010

Vlaamse overheid

Inleiding

Het **Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen** wil de open ruimte in het buitengebied maximaal vrijwaren voor landbouw, natuur en bos. De Vlaamse overheid zal daarom op termijn 750.000 ha agrarisch gebied, 150.000 ha natuurgebied, 53.000 ha bosgebied en 34.000 ha andere groengebieden vastleggen in bestemmingsplannen. Ten opzichte van 1994 betekent dit een toename van 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied en een afname van 56.000 ha landbouwgebied.

In 2001 besliste de Vlaamse Regering de afbakening de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) aan te pakken in twee fasen.

- In een eerste fase werd in 2003 ca. 86.500 ha bestaand natuurgebied aangeduid als onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN).
- In een tweede fase worden sinds 2004 de landbouwgebieden en de resterende natuur- en bosgebieden afgebakend.

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een **ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos**, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau vastleggen.

Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 reeds ca. 538.000 hectare agrarisch gebied vastgelegd. De resultaten van deze overlegprocessen zijn consulteerbaar op www.vlaanderen.be/agnas.

Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het afbakeningsproces. Er is een coördinatieplatform opgericht met o.m. vertegenwoordigers van de verschillende beleidsvelden en de natuur- en landbouworganisaties. Dit platform volgt de uitvoering van de afbakening op. Het bekijkt voor welke gebieden gestart kan worden met de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en bewaakt de gelijktijdige voortgang van de realisatie van de doelen voor landbouw, natuur én bos. De Vlaamse overheid stelde een administratieoverschrijdend team samen dat deze plannen voorbereidt en het vooroverleg met de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties organiseert.

In een **gebiedsgericht programma** is specifiek bepaald voor welke gebieden in 2010 effectief gestart zal worden met de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Voorliggende nota is een procesnota die aangeeft op welke wijze het vooroverleg met de betrokken actoren gevoerd zal worden voor de opmaak van het **gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Zwinpolders"** in de **regio Kust-Polders-Westhoek**.

Voor meer info over het planningsproces kan u terecht bij:

Departement RWO Afdeling Ruimtelijke Planning

Christophe Vandevoort, projectleider AGNAS

Koning Albert II-laan 19 bus 11, 1210 Brussel

telefoon 02 553 83 96

fax 02 553 83 85

email: agnas@rwo.vlaanderen.be

website: www.vlaanderen.be/agnas

1 Doel van de nota

Voorliggende nota is een procesnota die aangeeft op welke wijze het vooroverleg met de betrokken actoren gevoerd zal worden voor de opmaak van het **gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Zwinpolders”** in de **regio Kust-Polders-Westhoek**.

Met deze eerste procesnota start de Vlaamse overheid het overlegproces voor de concrete uitwerking van het ruimtelijk uitvoeringsplan op. De procesnota beschrijft de relevante planningsprocessen en beslissingen die vooraf gingen en de wijze waarop het overleg en de besluitvorming in het komende overlegproces gevoerd zal worden. Uit de analyse van de voorafgaande processen is in de procesnota een eerste programma van onderzoek en overleg uitgewerkt dat in de opstartfase in overleg met de betrokken actoren verfijnd en aangevuld zal worden.

Naarmate het proces vordert, zal de procesnota geactualiseerd worden en rapporteren over de reeds gezette processtappen.

2 Situering van het plangebied en de plandoelstellingen

Het plangebied omvat het gebied omvat de Zwinpolder en is gelegen in de gemeente Knokke-Heist. Het omvat de polders ten zuiden van het Zwin met inbegrip van de Nieuwe en Oude Hazegraspolder.

De doelstelling van de op te maken gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen is uitvoering geven aan de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur zoals nader uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos in de regio Kust-Polders-Westhoek. Het plan zal de daarvoor noodzakelijk bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften vastleggen op perceelsniveau.

Het overlegproces voor de opmaak van het ruimtelijke uitvoeringsplan voor de Zwinpolder zal in principe parallel lopen aan de opmaak van een (afzonderlijk) gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het Zwin, de Zwinbosjes, het gebied rond het vogelreservaat en het strand. Dat plan omvat het strand vanaf de watersportclub ‘Surfers Paradise’ tot de grens met Nederland, het Vogelreservaat, de geplande uitbreiding van het ‘Zwin’, de Kleine Vlakte en de Zwinbosjes. De ruimtelijke opties voor dat gebied zijn in principe gekend en zijn het resultaat van eerdere planningsprocessen die in het gebied gelopen hebben. Om die reden zal het overlegproces dat thans opgestart wordt dat gebied niet meer behandelen, maar zich toespitsen op de achterliggende Zwinpolder.

Met de uitbreiding van het Zwin wordt invulling gegeven aan de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium zoals vastgesteld door de Vlaamse regering op 17 december 2004 en het verdrag afgesloten tussen Nederland en Vlaanderen, op 21 december 2005, betreffende de uitvoering van deze Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium.

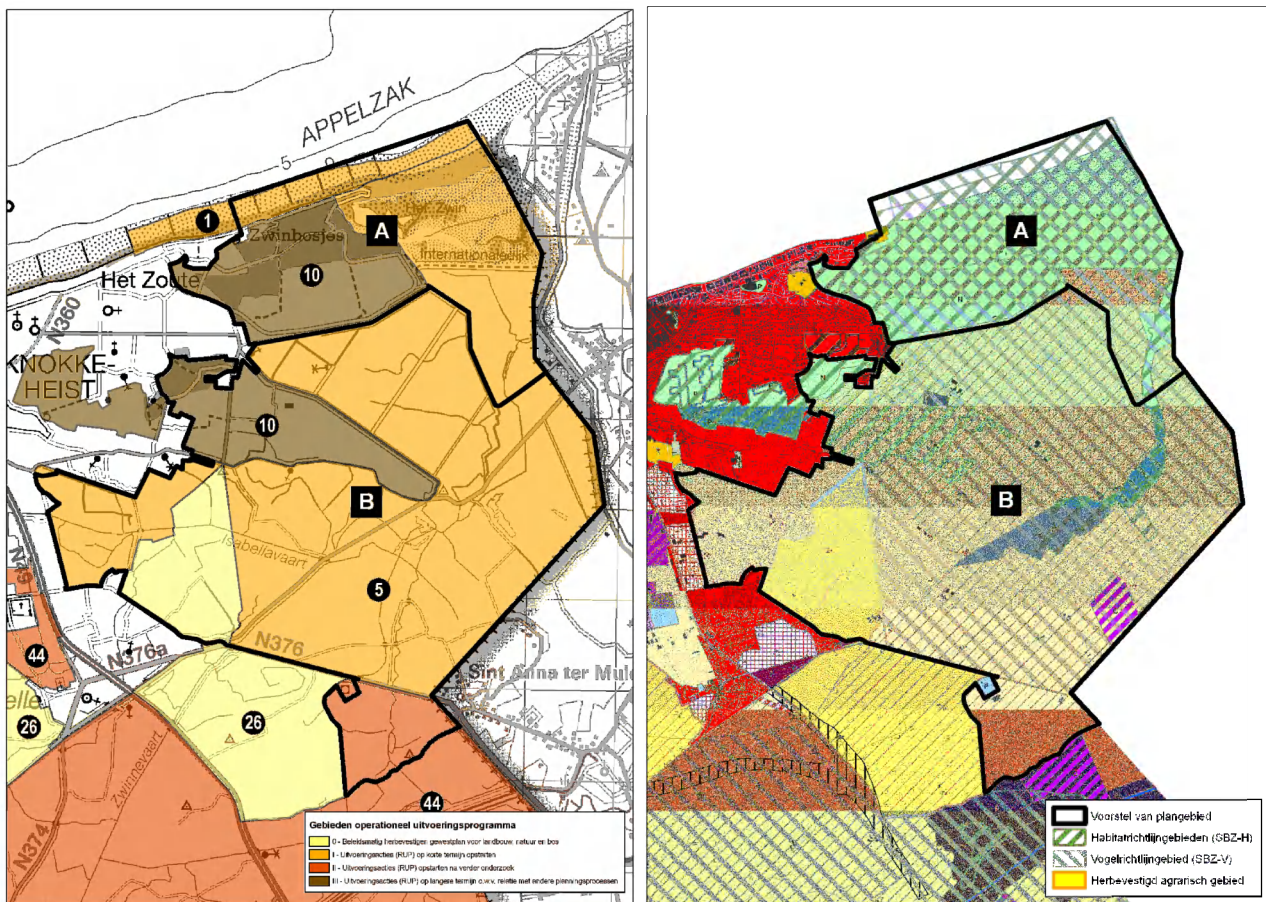
Tijdens een multilateraal overleg op 15 september 2010 werden daarover volgende afspraken gemaakt tussen de gemeente Knokke-Heist, de provincie West-Vlaanderen, Maritieme Dienst Kust, het Agentschap voor Natuur en Bos en de Afdeling Ruimtelijke Planning:

- de gemeente Knokke-Heist staat in voor de opmaak van een ‘passende beoordeling’ en het planmilieueffectenonderzoek voor de omgeving van de watersportclub ‘Surfers Paradise’ uitgaande van het behoud van deze infrastructuur op de bestaande locatie;
- de provincie West-Vlaanderen staat in voor de opmaak van een ‘passende beoordeling’ en planmilieueffectenonderzoek voor de geplande ontwikkelingen in het ‘Vogelreservaat’.
- de Maritieme Dienst Kust staat in voor de opmaak een ‘passende beoordeling’ en planmilieueffectenonderzoek voor de geplande ontpoldering en uitbreiding van het Zwin (deze onderzoeken zijn reeds afgerond).
- van zodra de genoemde elementen vanuit gemeente en provincie beschikbaar zijn, zal deze informatie verwerkt worden in een voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in functie van de organisatie van een plenaire vergadering in het voorjaar van 2011.

Onderstaande figuren worden de twee plangebieden gesitueerd:

- gebied A: van Zwinbosjes tot Zwin
- gebied B: Zwinpolder

FIGUUR 1. SITUERING PLANGEBIEDEN T.O.V. GEBIEDEN OPERATIONEEL UITVOERINGSPROGRAMMA EN BESTEMMINGEN

3 Planningsprocessen en beleidsbeslissingen waar het plan uitvoering aan geeft

3.1 Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Kust-Polders-Westhoek

Voor de buitengebiedregio Kust-Polders-Westhoek werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2005.

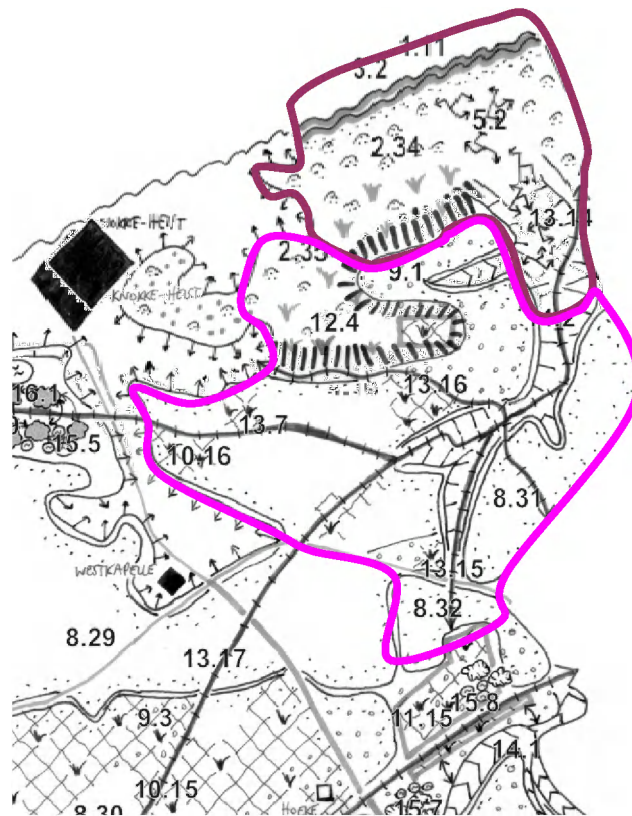
In een verkenningfase werd via een consultatie van de betrokken gemeenten, provincies en voornaamste belangengroepen gepeild naar inzichten op de gewenste natuurlijke en agrarische structuur. Samen met de inzichten vanuit de Vlaamse administratie en binnen het kader van de richtinggevende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd op basis hiervan een eerste aanzet tot gewenste ruimtelijke structuur uitgewerkt in een verkenningnota. Deze verkenningnota werd voor formeel advies voorgelegd aan de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen. In 2005 werden een reeks overlegsessies georganiseerd waarbij de actoren hun adviezen konden toelichten en gepeild werd naar de marges waarbinnen concepten bijgestuurd zouden kunnen worden. Na deze overlegronde werd een eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en een uitvoeringsprogramma opgemaakt en voor advies voorgelegd aan de betrokken actoren. De Vlaamse Regering nam op 31 maart 2006 akte van het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma én de adviezen van de gemeenten, provincies en belangengroepen hierover.

Op 31 maart 2006 keurde de Vlaamse Regering de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 92.500 ha agrarisch gebied in de regio Kust-Polders-Westhoek goed, volgens de werkwijze vastgelegd in de beslissing van 3 juni 2005. Daarnaast werd op basis van een inventarisatie en verwerking van alle adviezen die uitgebracht werden door de actoren over het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma een operationeel uitvoeringsprogramma opgesteld waarin de Vlaamse Regering de beleidsmatige prioriteiten voor het opstarten van de uitvoeringsacties bepaalde.

Krachtlijnen van de **ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos** voor het plangebied zijn:

- Versterken van de waardevolle strand-duincomplexen. De overblijvende, samenhangende duincomplexen in het stedelijk netwerk Kust hebben natuurwaarden van Europees belang en zijn structuurbepalend. Het opnieuw ecologisch en landschappelijk tot uiting brengen van de overgang van strand naar duin is voor het behoud van de duincomplexen van groot belang.
- Vrijwaren van het natuurlijk strand. Op het strand ter hoogte van het Zwin en de Zwinduinen moeten de aanwezige belangrijke natuurwaarden behouden en versterkt worden.
- Ecologische processen in de duin-polderovergang beschermen. De gave overgangen van duin naar polders herbergen waardevolle ecosystemen, vormen een markante terreinovergang en hebben een grote landschappelijke waarde. Duin-polderovergangen worden maximaal gevrijwaard, versterkt en bouwvrij gehouden.
- Ruimte voor spontane ecologische processen in slikken- en schorrengebieden. Slikken- en schorrengebieden zijn bijzonder schaars en moeten ruimte krijgen om zich te herstellen en verder te ontwikkelen.
- Groot aaneengesloten grondgebonden landbouwgebied als ruimtelijke drager in de polders. Grote delen van het poldergebied vormen aaneengesloten samenhangende landbouwgebieden waarin grondgebonden landbouw als ruimtelijke drager erkend en gevrijwaard wordt.
- Behoud van de gave polderlandschappen en markante terreinovergangen. De Zwinpolders bezitten een uitgesproken landschappelijke en cultuurhistorische waarde die samenhangt met het voorkomen van aaneengesloten landbouwgebieden of ecologisch waardevolle elementen. Het is dan ook van belang de herkenbaarheid van deze nog gave polderlandschappen en hun relictelementen in stand te houden, dit zowel inzake bodemgebruik, bebouwing als kleine landschapselementen.
- Behoud van ecologisch waardevolle graslanden in het agrarisch poldergebied. Er wordt gestreefd naar het in stand houden van een micro-reliëfrijk weidelandschap in een raamwerk van grachtenstelsels en te ontwikkelen kleine landschapselementen, waar de landbouwactiviteit moet blijven functioneren en ondersteund wordt, maar waar de aanwezige, aan grasland gekoppelde, fauna en flora eveneens een plaats krijgt.
- Complexen van waardevolle graslanden als natuurkernen. Hier wordt gestreefd naar het in stand houden en ontwikkelen van een micro-reliëfrijk, vochtig en nat weidelandschap met waterplassen en moeras in een raamwerk van grachtenstelsels en te ontwikkelen kleine landschapselementen, waar de landbouw een ondersteunende rol krijgt in het beheer.
- Ontwikkelen van landschappelijk en ecologisch waardevolle lineaire elementen met recreatief medegebruik. Natte en droge lineaire landschapselementen hebben potenties als landschapsecologische en recreatieve verbinding.
- Behoud en herstel van dijk- en krekensstructuren in het krekengebied. Het voormalig krekengebied ten zuiden van het Zwin vormt een ecologisch waardevol en landschappelijk structuurbepalend milieu, waar door aangepast (water)beheer en buffering de natuurwaarden versterkt kunnen worden.

FIGUUR 2. UITSNEDE EINDVOORSTEL GEWENSTE RUIMTELIJKE STRUCTUUR REGIO KUST-POLDERS-WESTHOEK (2005)

Het **operationeel uitvoeringsprogramma** formuleert voor het plangebied volgende actie:

- Scheppen van het juridisch kader voor de inrichting van het slikken- en schorregebied met ontpoldering voor het Zwin en kreekherstel (mede in uitvoering van de Ontwikkelingsschets voor het Schelde-estuarium).
- Toekennen van een actuele ruimtelijke bestemming voor delen van de kuststrook waarvoor er momenteel geen bestemming is.
- Waar wenselijk toekennen van een passende bestemming voor gebieden met het statuut van beschermd duingebied.
- Onderzoek naar realistische mogelijkheden om de natuurgebieden uit te breiden en natuurverweving af te bakenen.
- Gedetailleerd in kaart brengen van het landbouwgebruik en bedrijfszetels. Gevoeligheidsanalyse voor bestaande landbouwbedrijven in het gebied.
- Herevalueren bestaand voorontwerp RUP, vertrekkend vanuit een evaluatie van de bestaande feitelijke toestand en actueel landbouwgebruik.
- Omgeving ruilverkavelingsgebied West-kapelle (Beslissing Vlaamse regering 31 maart 2006): Het gebied rond de Grote Keuvelhoeve wordt bijkomend opgenomen als te herbevestigen agrarisch gebied, maar er wordt een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt om delen van het gebied te differentiëren als agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied, met een richtinggevende taakstelling van max 60 ha. Deze actie wordt opgenomen in categorie II van het operationeel uitvoeringsprogramma.

Vanuit de **adviezen** van actoren over het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur worden volgende elementen meegenomen en als **onderzoeksvraag** opgenomen in overlegproces:

- Onderzoek naar de manier waarop het behoud van leefbare landbouwbedrijfsexploitaties in het poldergebied gegarandeerd kan worden in combinatie met de realisatie van de doelstellingen inzake het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de soorten en habitats van de vogel- en habitatrichtlijngebieden.
- Onderzoek naar de manier waarop afgestemd kan worden met de vraag vanuit Knokke-Heist om het noordelijk deel van de Tolpaertpolder (boven Isabellavaart) op langere termijn vrij te houden worden in functie van wonen als afwerking van Knokke en 't Zoute.

3.2 Langetermijnvisie Schelde-estuarium 2030 – Ontwikkelingsschets 2010

Het Schelde-estuarium is een van de weinige nog redelijk ontwikkelde estuaria in Nederland en België. Estuaria zijn bijzonder van karakter en hebben grote natuurwaarden. Het ecosysteem van het Schelde-estuarium verkeert momenteel in een slechte toestand vooral met betrekking tot het beschermen van natuurwaarden en is ontoereikend om tot een duurzame instandhouding ervan te komen. De oppervlakte, structuur, functie en de soortensamenstelling van estuaria en bijbehorende habitats zijn in de loop van de laatste eeuw, en dan vooral in de periode ná 1960, sterk verslechterd door menselijke ingrepen als bedijkingen, het opspuiten van nieuwe haven- en industriegebieden, het verdiepen en verbreden van de vaargeul en watervervuiling. Het resultaat is dat de Westerschelde nauwer is geworden. Hierdoor zijn de stroomsnelheden van de getijbeweging sterk toegenomen, wat resulteert in een afname van het areaal van ondiep water en laagdynamische habitattypen als slik, pionierschor en zoutwaterschor.

In de Westerschelde ontbreekt het momenteel aan ondiepe, luwe zones met relatief lage stroomsnelheden, waar slib kan bezinken en waar zich ongestoord de cyclus van vorming van nieuw slik en schor en de periodieke afslag daarvan bij stormvloed kan voltrekken. Dit zijn noodzakelijke voorwaarden voor de chemische, fysische en biologische processen die dit unieke estuarium in een duurzaam gezonde staat moeten houden.

Om een duurzame instandhouding van het Schelde-estuarium te bereiken, is er een herstelprogramma nodig. In het kader van de toekomstige ontwikkeling van het Schelde-estuarium hebben een aantal studies plaatsgevonden ter voorbereiding van regeringsbesluiten op planniveau (traject Langetermijnvisie 2030, Ontwikkelingsschets 2010).

De Langetermijnvisie Schelde-estuarium heeft een streefbeeld geformuleerd voor het jaar 2030, waaraan de Nederlandse en Vlaamse regeringen zich beide in 2001 hebben verbonden: "het Schelde-estuarium is in 2030 een gezond en multifunctioneel estuarien watersysteem dat op duurzame wijze gebruikt wordt voor menselijke behoeften".

De Ontwikkelingsschets 2010 (OS 2010) bevat een pakket maatregelen die in het kader van dit streefbeeld moeten worden uitgevoerd tegen het jaar 2010. De Ontwikkelingsschets 2010 werd door de Vlaamse (17.12.2004) en Nederlandse regering (11.03.2005) vastgesteld en daarnaast werd op 21.12.2005 een verdrag tussen beide landen gesloten betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium.

De samenwerking wordt gericht op de drie prioritaire functies:

- Bescherming tegen overstromingen
- Toegankelijkheid van de Scheldehavens
- Natuurlijkheid van het fysieke en ecologische systeem.

Het internationale Verdrag over de goedkeuring van de Ontwikkelingsschets 2010 vermeldt dat minimaal 120 ha nieuwe natuur dient gerealiseerd te worden, door een uitbreiding van het Zwin, als onderdeel van het Schelde-estuarium, in de vorm van estuariene natuur die voldoet aan de eisen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

3.3 Beslissing tot opmaak ruimtelijk uitvoeringsplan "Zwinpolders"

Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering - als onderdeel van het plan van aanpak voor de verdere afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur - over de ruimtelijk uitvoeringsplannen waarvoor in 2010 het overlegproces opgestart zal worden.

In deze beslissing is gesteld dat het overlegproces voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het Zwin en de Zwinpolder in 2010 opgestart wordt en dat voor de RUP's in vogel- en habitatrichtlijngebied - in afwachting van de gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen (zie verder) - de inhoudelijke afstemming met de speciale beschermingszones zal gebeuren op basis van een gebiedsgericht rapport (voor de vogelrichtlijngebieden) of het ontwerprapport S-IHD (voor de habitat- en overlappende vogelrichtlijngebieden) dat aangeleverd wordt door het Agentschap voor Natuur en Bos.

3.4 Relatie met het proces voor de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen voor de vogel- en habitatrictlijngebieden in het plangebied

Algemene situering

De Europese Commissie verklaarde de habitatrictlijngebieden op 7 december 2004 van "communautair belang". De Habitatrictlijn stelt dat de lidstaat vervolgens verplicht is om binnen de zes jaar over te gaan tot de "aanwijzing" van deze gebieden als speciale beschermingszone (SBZ), vergezeld van "prioriteiten". Vlaanderen moet dus vóór eind 2010 alle in Vlaanderen vastgestelde habitatrictlijngebieden definitief aanwijzen en prioriteiten vaststellen voor het in een gunstige staat houden of brengen van de Europees te beschermen habitats en soorten. De Vogelrichtlijngebieden zijn reeds formele speciale beschermingszones (SBZ-V).

Op 3 april 2009 keurde de Vlaamse Regering het besluit met de procedure voor deze aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen definitief goed. Op 23 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering algemene doelen voor heel Vlaanderen vastgelegd: de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen of G-IHD. De G-IHD worden momenteel verfijnd per speciale beschermingszone onder de vorm van specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD).

Via de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen geeft de Vlaamse overheid invulling aan de verplichting tot definitieve aanwijzing van de speciale beschermingszones en de vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen. De lidstaten zijn er vervolgens toe verplicht de nodige maatregelen te nemen om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. Deze plicht gaat zowel over het nemen van positieve beschermingsmaatregelen zowel als tot het nemen van maatregelen die verslechtering of verstoring tegengaan. Deze instandhoudingsmaatregelen "behelzen zo nodig passende, specifieke of van ruimtelijke ordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende, wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen". Bij het nemen van die maatregelen dient rekening gehouden te worden met "de vereisten op economisch, sociaal en cultureel vlak en met de regionale en lokale bijzonderheden".

Naast de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen en het treffen van geschikte instandhoudingsmaatregelen moet er ook omzichtig omgegaan worden bij het beoordelen en toestaan van projecten, plannen of programma's in of in de omgeving van Speciale Beschermingszones die effecten kunnen hebben op deze gebieden.

In de speciale beschermingszones (habitat- en vogelrichtlijngebieden) zijn tal van eigenaars en gebruikers actief. Het Agentschap voor Natuur en Bos overlegt daarom intensief met gebruikersgroepen. Sinds 2007 zitten vertegenwoordigers van belangenorganisaties onder leiding van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Natuur geregeld samen om de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen in Vlaanderen te bespreken.

Gebiedsspecifieke situering

Het plangebied omvat een aantal (delen van) vogel- en habitatrictlijngebieden, met name:

- SBZ-H BE2500001 Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin
- SBZ-H BE2500002 Polder
- SBZ-V BE2501033 Het Zwin

De gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen (G-IHD) worden dus per gebied verder uitgewerkt in gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD) waarvoor een afzonderlijk overlegproces met de betrokken actoren is uitgetekend. Voor de vogel- en habitatrictlijngebieden in het plangebied moet dat overlegproces nog opgestart worden. Voor het betrokken gebied gaat het om volgende S-IHD-rapporten:

- Instandhoudingsdoelstellingen voor speciale beschermingszones BE2500001 Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin, BE2500121 Westkust en BE2501033 Het Zwin – timing overlegproces : 1^e helft 2011.
- Instandhoudingsdoelstellingen voor speciale beschermingszones BE2500002 Polders, BE2500932 Poldercomplex, BE2501033 Het Zwin en BE2301134 Krekengebied – timing overlegproces : nog niet gekend

De Vlaamse Regering besliste dat voor de RUP's in vogel- en habitatrictlijngebied - in afwachting van deze gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen - de inhoudelijke afstemming met de speciale beschermingszones zal gebeuren op basis van een gebiedsgericht rapport (voor de vogelrichtlijngebieden) of het ontwerprapport S-IHD (voor de habitat- en overlappende vogelrichtlijngebieden) dat aangeleverd wordt door het Agentschap voor Natuur en Bos.

De definitieve goedkeuring van alle gebiedsspecifiek instandhoudingsdoelstellingen is voorzien in de tweede helft van 2012. Een definitieve vaststelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan kan dan in principe ook pas na een terugkoppeling met deze definitieve S-IHD, teneinde de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen garanderen.

4 Relatie met andere planningsprocessen en beleidsbeslissingen

4.1 Andere voor het plangebied relevante beleidsbeslissingen of lopende planningsprocessen

Onroerend erfgoedbeleid

Binnen het plangebied bevinden zich meerdere elementen met een belangrijke erfgoedwaarde :

Beschermde monumenten:

- Waterzuiveringsstation BV 29/10/2004
- Site van Oud fort Isabelle en Hazegrasfort BV 15/10/2003
- De hoeve 'Grote Stelle' BS 24-03-2004

Beschermde dorpsgezicht:

- Hazegrasstraat BV 6/10/1980
- Zwin BVR 7/4/1939
- Zwinbosjes BVR 9/4/1983
- Groenpleinduinen BVR 15/9/1982
- Gedeelte Graaf Jansdijk BVR 5/5/1959
- Cantelmolinie BVR 18/11/1991
- Hazegraspolder BS 08-02-1979

Relicten volgens de landschapsatlas:

- Puntrelicten : Grote Keuvelhoeve en Klein Reigaertsvliet
- Lijnrelicten : Graaf Jansdijk en Cantelmolinie
- Ankerplaats : Zwinlandschap
- Relictzones : Zwin en duinen van Knokke-Heist, Oude Hazegraspolder en golfterrein Knokke-Heist en Zwinpolders tussen Knokke-Heist en Damme

Een belangrijk deel van het plangebied werd opgenomen in de landschapsatlas als 'Zwinlandschap'. De procedure voor de beleidsmatige aanduiding als ankerplaats werd nog niet opgestart. De aanduiding van dit gebied als erfgoedlandschap kan dan ook geen onderdeel uitmaken van dit ruimtelijk uitvoeringsplan.

Interreg-project Staats-Spaanse Linies

De Staats-Spaanse Linies zijn de restanten van zestiende en zeventiende eeuwse militaire verdedigingswerken die zijn aangelegd tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) en de Spaanse Successieoorlog (1702-1713). De vestingstadjes, forten en linies liggen in het grensgebied van Zeeuws-Vlaanderen, Antwerpen en Oost- en West-Vlaanderen. De verdedigingswerken hebben niet alleen een belangrijke rol gespeeld in de bepaling van de landsgrenzen tussen Nederland en België, maar ook in de verdere geschiedenis van de twee landen. Een groot deel van deze linies en vestingen is in het landschap terug te vinden. In tegenstelling tot middeleeuwse kastelen, die vooral in natuursteen werden aangelegd, en recentere forten, waar veel baksteen en beton werd gebruikt om grote gebouwen en muren op te richten, worden de Staats-Spaanse Linies gekenmerkt door zijn aarden wallen. Op de meeste forten zijn geen gebouwen meer te bespeuren. Dit bood in deze periode in het polderlandschap de beste bescherming en aarden verdedigingswerken konden ook relatief snel worden opgetrokken. Heel wat forten zijn ondertussen belangrijke natuurgebieden geworden. De geërodeerde (aangetaste) wallen en grachten vormen immers de ideale leefomgeving voor heel wat fauna en flora.

Het Interreg IIIa project 'Staats-Spaanse Linies' heeft als doelstelling een grensoverschrijdende benadering te ontwikkelen op het vlak van bewaring en hoe er mee om te gaan. De recreatieve ontsluiting voor een breed geïnteresseerd publiek en het bevorderen van de herkenbaarheid, staan daarbij voorop. Op die manier komt een bewogen en bijna vergeten geschiedenis van de streek opnieuw in de kijker, een geschiedenis die mee de identiteit van dit gebied uitmaakt. De uitvoering wordt bij de meeste projecten gekoppeld aan natuurontwikkeling.

Dit project wordt mogelijk gemaakt door een bijdrage uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Naast Europa (Euregio Scheldemond) en de Provincie West-Vlaanderen (B), zijn ook de Provincie Zeeland (NL), Natuurpunt (B), Stad Damme (B), Staatsbosbeheer (NL) en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (B) partners in het project.

4.2 Relatie met provinciale planningsprocessen

Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan

Volgens het provinciaal ruimtelijk structuurplan West-Vlaanderen dient in de polders de verwevenheid van landbouw en natuur versterkt te worden. Wegens de natuurlijke kwaliteiten valt een groot deel van de polders in een natuuraandachtszone die hoofdzakelijk bestaat uit graslanden, kreken, polderwaterlopen en dijken. De kleine ondersteunende landschapselementen krijgen de nodige aandacht. Het geheel wordt ook gekoppeld aan een integratie van landbouw bedrijven in het landschap. Serrecomplexen worden vermeden.

Het is wenselijk dat grote delen van dit poldergebied bouwvrij gehouden worden met het oog op de kansen voor de grondgebonden landbouw. Bovendien gaat de prioriteit naar de ontwikkeling van bestaande landbouwzetels. Het is ook belangrijk dat, eveneens in complementariteit met de kust, toeristisch-recreatieve verblijfsaccommodatie gericht wordt op actieve hoeven, als een bijkomende taak voor de landbouw (recreatief medegebruik).

De natuurlijke structuur van zee-strand-duinen is van internationale betekenis en moet daarom maximaal beschermd en versterkt worden. De natuurlijke zeewering voor het achterland is eveneens een belangrijk argument om de strand- en duincomplexen te ondersteunen.

Toegankelijkheid van zee-strand-duinen is gewenst voor de toeristisch-recreatieve functie. De toegankelijkheid zal gedifferentieerd toegepast worden, afhankelijk van de natuurfunctie.

De open-ruimteverbindingen tussen de badplaatsen zijn structuurbepalend. Op deze plaatsen zijn de markante terreinovergangen van zee-strand-duinen-polder nog aanwezig en ze moeten absoluut gevrijwaard worden. De open ruimte achter de verstedelijkte kustband moet ook bewaard blijven om verstedelijking in de polders te vermijden. Ook natuurbeheer kan open-ruimteverbindingen vrijwaren.

In het provinciaal structuurplan werden volgende selecties opgenomen :

- Graaf Jansdijk-Greveningedijk droge ecologische infrastructuur
- Isabellavaart natte ecologische infrastructuur
- Cantelmolinie natte ecologische infrastructuur
- Nieuwe Watergang natte ecologische infrastructuur
- Zwinnevaart natte ecologische infrastructuur
- Zwin en duinen van Knokke-Heist gaaf landschap
- Zwinpolders tussen Knokke-Heist en Damme gaaf landschap

Provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Strand en Dijk Knokke-Heist”

Op 19 september 2005 werd het provinciale ruimtelijke uitvoeringsplan ‘Strand en Dijk Knokke-Heist’ gedeeltelijk goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

In de provinciale uitvoeringsplannen ‘Strand en Dijk’ wordt het bovenlokale toeristisch-recreatieve luik voor het strand behandeld. De aaneengesloten duingebieden zijn onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk en moeten dus indien nodig ruimtelijk vertaald worden in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Afbakening van het kleinstedelijk gebied Knokke-Heist

Met de afbakening van de kleinstedelijke gebieden wordt invulling gegeven aan de bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat de provincie de opdracht geeft om de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden en de kleinstedelijke gebieden op provinciaal niveau af te bakenen.

Op 10 november 2009 werd een plenaire vergadering georganiseerd over het voorontwerp van provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan ‘afbakening kleinstedelijk gebied Knokke-Heist’.

Natuureducatief en Ecotoeristisch Zwinproject

In 2006 werd de provincie West-Vlaanderen eigenaar van het 'Vogelpark'.

De provincie en ANB hebben in 2008 een overeenkomst gesloten voor een geïntegreerde praktische samenwerking betreffende het Zwin. Eveneens in 2008 werd een interbestuurlijke projectorganisatie opgestart voor de ontwikkeling van het Natuureducatief en Ecotoeristisch Zwinproject.

De uitgangspunten, doelstellingen en prestatieeisen van het project zijn uiteengezet in de Projectvisie, en betreffen onder meer:

- Tweeledige projectmissie : enerzijds een toeristisch onthaalfunctie voor de Zwinstreek als publieke dienstverlening, anderzijds een ecotoeristische attractie, over de natuur van het Zwin (in het bijzonder de avifaunistische aspecten ervan) en met een educatief karakter ;
- Informatie over en bewustmaking van de voordelen van duurzaamheid, op technisch vlak en als leefwijze ;
- Keuze van Natuurpark Zwin als hoofdlocatie van het project en enige Vlaamse toegangspoort tot de zwinvlakte ;
- Keuze nieuwbouw in plaats van verbouwingen van de bestaande verouderde gebouwen ;
- Keuze van eigentijdse, hoogstaande architectuur van nieuwe gebouwen, infrastructuur en inrichting, vormgegeven als één geïntegreerd geheel, samen met de recreatieve infrastructuur die rond de verruimde Zwinvlakte zal voorzien worden (kralensnoerconcept van kijkplaatsen) ;
- Grootte van het projectprogramma begrensd tot behoud van ruimtelijke draagkracht ;
- Sterke landschappelijk integratie

Dijkenplan voor de Zwinstreek

In de ontstaansgeschiedenis van het unieke polderlandschap rondom het Zwin, heeft de bedijking van de voormalige geulen en de actieve inpoldering van het slikken en schorrenlandschap een belangrijke rol gespeeld. Een heel groot deel van de dijken is nog steeds bewaard gebleven. Zelfs de eerste polderdijken uit de 11de en 12de eeuw zoals bijvoorbeeld de Evendijk, De Bloelozendijk en de Romboutswervedijk zijn nog aanwezig in het landschap. Ook de recentere dijken zoals de Graaf Jansdijk, de Burkeldijk en de Hazegraspolderdijk zijn stuk voor stuk stille getuigen van de strijd die de mens voerde tegen het zeewater - dat via een wijd vertakt systeem van geulen tot diep in de polder binnendrong. Deze oude dijken kunnen nu een belangrijke rol spelen voor natuurverbinding en kunnen een recreatieve functie vervullen in het fietsnetwerk voor de streek. De provincie wenst deze oude elementen opnieuw onder de aandacht te brengen en hun nieuwe functies optimaal laten vervullen.

De Provincie West-Vlaanderen werkte reeds verschillende jaren samen met het Bestuur van de Zwinpolder voor het beheer van de Krinkeldijk en de Romboutswervedijk en had hiervoor een samenwerkingsovereenkomst. De uitbreiding van deze overeenkomst voor het beheer van alle overige dijken van de Zwinpolder, was de aanleiding voor de Provincie om over te gaan tot een studieopdracht voor alle dijken in de gehele Zwinstreek. In het voorjaar van 2003 werd de studieopdracht voor het 'Dijkenplan voor de Zwinstreek' afgerond en resulteerde in een concreet beheersplan voor de dijken van de Zwinpolder en in beheersvoorstellen voor de alle overige dijken van de Zwinstreek.

Volgende punten zullen in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod komen:

- Afbakening van het plangebied.
- Afstemmen met de doelstellingen uit het Natuureducatief en Ecotoeristisch Zwinproject en de rol van de verschillende delen van de open ruimte (recreatie, landbouw, natuur en bos)

4.3 Relatie met gemeentelijke planningsprocessen

Gemeentelijk structuurplan Knokke-Heist

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) Knokke-Heist werd goedgekeurd op 2 december 2004.

Het GRS stelt dat de polders ontwikkeld dienen te worden tot een samenhangend landbouwgebied en als drager van hoofdzakelijk grondgebonden landbouw.

Het dijklandschap wordt grotendeels aangeduid als landbouwgebied met landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het is de doelstelling van de gemeente Knokke-Heist om in een dergelijk specifiek gebied de landbouw een bijdrage te laten leveren tot het behoud en de ontwikkeling van landschapswaarden. Grondgebonden landbouw is hier het meest op zijn plaats. Grondloze landbouwactiviteiten krijgen geen uitbreidingsmogelijkheden. Landschappelijke inkleding is uiterst belangrijk. Nieuwe vestigingen zijn niet wenselijk waardoor het afbakenen van bouwvrije zones noodzakelijk is.

Delen van de Oude en Nieuwe Hazegraspolder worden aangeduid als landbouwgebied met natuurlijke waarde waarbij de landbouwactiviteiten dienen rekening te houden met de natuurlijke kwaliteit van deze gebieden. Het bewerken van de landbouwgronden en het beheer van de natuurwaarden moeten op elkaar afgestemd te worden. Overeenkomsten zijn aangewezen tussen landbouw en natuur, gestreefd wordt hierbij naar beheerslandbouw. De mogelijkheden voor landbouw dienen beperkt te worden tot meer extensieve vormen. Het mag niet de bedoeling zijn dat de leefbaarheid van een bedrijf hierdoor in het gedrang komt. Bij het beëindigen van de landbouwactiviteiten kunnen strenge eisen gesteld worden naar nieuwe landbouwactiviteiten.

De gemeente suggereert om rond Fort Isabella natuurherstel te beogen. De huidige functie van akker dient te worden stopgezet waardoor naar herstel van het oorspronkelijke landschap kan worden overgegaan.

De gemeente wenst de ecologische functie van de biologisch waardevolle gebieden, de groene corridors en stapstenen te versterken. Belangrijk hierbij zijn waterrijke biotopen zoals veedrinkputten, sloten, vaarten, kleiwinningsputten en reliëfrijske graslandcomplexen. Als natuurverbingsgebied, clusters van kleine landschapselementen en kleine natuurgebieden en bovenlokale ecologische infrastructuur worden de poldergraslanden nabij Westkapelle, de Isabellavaart, de Zwinnevaart, het Leopoldkanaal, de Cantelmolinie, de Nieuwe Watergang en de Graaf St-Jansdijk aangeduid.

BPA Fort Isabella

Het BPA 'Fort Isabella' werd op 23 mei 2002 gedeeltelijk goedgekeurd.

Doelstellingen van dit BPA zijn :

- Het behoud van de bestaande bebouwing
- Het behoud van de open ruimte, maximaal beschermen van landschappelijke en ecologische waarde
- Evenwicht tussen de sectoren landbouw en natuur
- Uitbreiden van natuurgebieden
- Realiseren van natuurherstel ter hoogte van Oud Fort Isabella
- Specifieke aandacht voor bestaande dijken

BPA Finis Terrea

Het BPA 'Finis Terrea' werd op 20 september 2002 goedgekeurd.

In dit BPA wordt de zone van het voormalige openluchtwembad herbestemd naar een residentiële zone, een toegangzone en natuurreserveaat.

Volgende punten zullen in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod komen:

- afbakening van het plangebied
- de rol van de verschillende delen van de open ruimte (recreatie, landbouw, natuur en bos)
- de benadering van de elementen van het onroerend erfgoed in het plangebied
- de benadering van bestaande woningen, woonconcentraties en andere gebouwen en constructies in de open ruimte

5 Overlegstructuur

Voor de verdere afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur hanteert de Vlaamse Regering volgend partnerschapsmodel:

- Een coördinatieplatform (C-AGNAS) met vertegenwoordigers van de betrokken Vlaamse ministers en administraties, de natuur- en landbouworganisaties en de verenigingen van gemeenten en provincies (VVSG en VVP) stuurt het globaal verloop van het planningsproces op Vlaams niveau aan en selecteert de actiegebieden waarvoor het planningsproces opgestart kan worden onder de vorm van een gebiedsgericht programma dat jaarlijks opgesteld wordt.
- Een administratieoverschrijdend planningsteam (P-AGNAS) met vertegenwoordigers vanuit de Vlaamse administraties bevoegd voor landbouw, natuur, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed is verantwoordelijk voor de opmaak van de concrete ruimtelijke uitvoeringsplannen en het voeren van het overleg daarover met de betrokken actoren.
- Een lokaal actorenoverleg per op te maken ruimtelijk uitvoeringsplan met een participatietraject op maat van het plangebied. Het coördinatieplatform besliste op 9 september 2010 over de wijze waarop dat lokaal actorenoverleg vorm gegeven wordt.
- Een ambtelijke terugkoppeling met de Vlaamse administraties niet vertegenwoordigd in het planningsteam.

Het administratieoverschrijdend project wordt gecoördineerd door een projectleider bij de afdeling Ruimtelijke Planning van het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) van de Vlaamse overheid.

De opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan "Zwinstreek" wordt binnen het administratieoverschrijdend planningsteam voorbereid door volgende medewerkers:

Beatrijs Aelterman	Afdeling Ruimtelijke Planning, departement RWO	beatrijs.aelterman@rwo.vlaanderen.be	02/553.78.96
Michel Van Ombergen	Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling, departement Landbouw en Visserij	michael.vanomborgen@lv.vlaanderen.be	02/552.78.88
Danny Maddelein	Agentschap voor Natuur en Bos	danny.maddelein@lne.vlaanderen.be	0479/67.95.73
Guido Tack	Ruimte & Erfgoed	guy.tack@rwo.vlaanderen.be	0474/90.02.30

Volgende organisaties en besturen worden uitgenodigd om te participeren aan het lokaal actorenoverleg:

- Gemeentebestuur Knokke-Heist
- Provinciebestuur provincie West-Vlaanderen
- Boerenbond
- Algemeen Boerensyndicaat
- Vlaams Agrarisch Centrum
- Natuurpunt
- West-Vlaamse Milieufederatie
- Landelijk Vlaanderen
- Polderbesturen Zwin-Polder en Hazegraspolder
- Simon Stevinstichting
- Associatie van Knokse Polderboeren

Voor globale opvolging van het voortraject zal het lokaal actorenoverleg multilateraal verlopen. Tussentijds zal waar nodig of nuttig gericht bi-of multilateraal overleg met één of een beperkt aantal partners plaatsvinden in functie van specifieke knelpunten, gebieden of thema's.

Afhankelijk van de agenda van het gewestelijk RUP kan het actorenoverleg aangevuld worden met extra partners.

Met volgende andere Vlaamse administraties zal ambtelijk teruggekoppeld worden in het voortraject:

- Maritieme Dienst Kust
- Toerisme Vlaanderen
- Departement LNE, dienst Natuurlijke Rijkdommen
- BLOSO

6 Procesverloop

Hieronder worden de verschillende stappen in het 'voortraject' bij de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan verduidelijkt. Het 'voortraject' eindigt bij de start van de formele decretale procedures, zijnde de organisatie van een plenaire vergadering over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

6.1 De opstartfase

In de opstartfase wordt via de procesnota het doel van het ruimtelijk uitvoeringsplan, de relatie met het voorgaand visievormingsproces en de wijze waarop voorbereidend onderzoek en overleg georganiseerd zal worden verduidelijkt.

Op basis van de aandachtspunten die de betrokken actoren op de startvergadering of in een afzonderlijk bilateraal overleg formuleren worden de elementen die in het voortraject verder onderzocht en/of besproken moeten worden geconcretiseerd.

Vragen die in de opstartfase een antwoord moeten krijgen zijn o.m.:

- Over welke gebieden bestaat brede consensus dat ze behouden moeten blijven als landbouw-, natuur- of bosgebied of een bestemmingswijziging kunnen krijgen naar landbouw-, natuur- of bosgebied?
- Welke randvoorwaarden of aandachtspunten kunnen er geformuleerd worden bij de vertaling van de ruimtelijke concepten uit de visie naar een afbakeningsplan op perceelsniveau?
- Welke zijn de reeds lopende projecten of in opmaak zijnde plannen of in het gebied waarmee afgestemd moet worden?
- Welke zijn specifieke gebieden of knelpunten die in detail onderzocht moeten worden en waar het ruimtelijk uitvoeringsplan een uitspraak over moet doen?
- Op welke punten is de opgestelde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos niet meer actueel of achterhaald en is bijsturing of verfijning nodig?
- ...

De procesnota wordt toegelicht op een startvergadering op 17 december 2010 in het gemeentehuis van Knokke-Heist, Alfred Verweeplein 1, 8300 Knokke-Heist.

In de periode januari-februari zal het planningsteam bilateraal overleg voeren met het betrokken gemeentebestuur.

De synthese van de antwoorden op deze vragen en de geformuleerde aandachtspunten en de wijze waarop ze in het voortraject aan behandeld zullen worden, wordt aangegeven in een tweede procesnota die de startfase afrond.

Indien nodig of nuttig kan de tweede procesnota toegelicht worden op een tweede actorenoverleg. Bij voorkeur wordt de nota schriftelijk overgemaakt en wordt onmiddellijk gestart met de planvormingsfase.

6.2 Planvormingsfase

De planvormingsfase heeft tot doel een gedragen inhoudelijk voorstel van gewestelijk RUP te maken. Via overleg met de middenveldorganisaties en lokale besturen wordt een planvoorstel uitgewerkt dat (1) voldoet aan de in het RSV vooropgestelde ruimtelijke beleidsdoelstellingen, en (2) zo veel als mogelijk rekening houdt met de aandachtspunten uit het actorenoverleg.

Het planvoorstel wordt uitgewerkt door het planningsteam.

Onderzoeksvragen

Volgende elementen worden in deze fase expliciet onderzocht:

- Detailonderzoek op perceelsniveau naar de ligging van de bestaande landbouwbedrijfszetels, huiskavels en landbouwgebruikspercelen om maximaal te vermijden dat de landbouweconomische uitbating van de bestaande landbouwbedrijfszetels in het gedrang zou komen en het onderzoek naar de noodzakelijke uitbreidingsperimeters rond landbouwbedrijfszetels in of grenzend aan bouwvrije gebieden.
- Onderzoek naar de noodzakelijke ruimtelijke en andere mogelijke maatregelen in het plangebied om de instandhouding van de soorten en habitats van de speciale beschermingszones (vogel- en habitatrictlijngebieden) te kunnen garanderen.
- Onderzoek naar de mogelijke milieueffecten van de verschillende planvoorstellen (integratie mer-screening, watertoets, voortoets SBZ...).
- Onderzoek naar de mogelijke landbouweconomische effecten van de verschillende planvoorstellen voor de bestaande landbouwbedrijven (landbouwttoets) en de mogelijke acties inzake flankerend beleid ten aanzien van landbouwbedrijven die als gevolg van het plan met gebruiksbeperkingen zouden geconfronteerd worden.
- Onderzoek naar de mogelijke engagementen van de in het gebied actieve actoren (landbouwers, natuurverenigingen...) inzake realisatie, inrichting en beheer van de in het plan opgenomen natuur-, bos- en landbouwgebieden.

Overleg en tussentijdse producten

In functie van de opstartfase geïntervieweerde aandachtspunten wordt in deze fase waar nodig of nuttig tussentijds gericht bi- of multilateraal overleg gevoerd over specifieke gebieden of onderwerpen. Dat overleg wordt voorzien in de periode januari-februari-maart 2011.

Op basis van het voorbereidend onderzoek en overleg wordt een eerste RUP-voorstel voor bespreking voorgelegd aan het actorenoverleg. Het eerste RUP-voorstel is een informeel, tussentijds werkdokument zonder formele juridische waarde. Het voorstel heeft in de mate van het mogelijk reeds de inhoudelijke en vormelijke kenmerken van een voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan cfr. de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; het bevat minstens een toelichting van de planopties, een grafisch plan op perceelsniveau en stedenbouwkundige voorschriften.

Het actorenoverleg over het eerste RUP-voorstel zal vermoedelijk plaatsvinden in maart 2011.

Doel van het actorenoverleg is het inventariseren van de standpunten en opmerkingen vanuit de middenveldorganisaties en lokale besturen over het eerste RUP-voorstel. De actoren maken hun opmerkingen maximaal schriftelijk over, bij voorkeur op het overleg.

- Bij tegengestelde standpunten worden de mogelijkheden voor aanpassing van het voorstel afgetoetst. Indien er geen akkoord over een aanpassing van het voorstel is, worden de verschillende standpunten genoteerd en wordt het discussiepunt als onderzoeksvraag meegegeven aan het planningsteam. Het planningsteam verwerkt alle discussiepunten en formuleert een tweede RUP-voorstel dat opnieuw aan het actorenoverleg wordt voorgelegd. Indien nodig of nuttig wordt tussentijds gericht bi- of multilateraal overleg gevoerd over specifieke discussiepunten. De wijze waarop de discussiepunten verwerkt zijn wordt systematisch gerapporteerd in een motiveringsnota die in bijlage bij het RUP-voorstel gevoegd wordt.
- Indien er tijdens het actorenoverleg voldoende elementen van overeenstemming zijn of duidelijk is binnen welke marges het plan bijgesteld kan worden, wordt de planningsfase afgerond en de besluitvormingsfase opgestart.
- Indien nuttig, kan tijdens de planvormingsfase besloten worden om parallel aan het RUP-voorstel een planuitvoeringsnota op te maken. Een planuitvoeringsnota is een optioneel product dat, waar nodig, wordt ingezet om de besluitvorming over het RUP te kunnen faciliteren. In deze nota worden de gebiedsspecifieke initiatieven gebundeld die nodig of wenselijk zijn om de opties die in het RUP ingeschreven worden, te realiseren. Het kan gaan om inrichtingsengagementen, engagementen inzake verwerving, acties inzake op te stellen overeenkomsten, flankerende maatregelen... Een planuitvoeringsnota moet faciliterend zijn en is facultatief; het opstellen van een planuitvoeringsnota is geen noodzakelijk voorwaarde zijn om te beslissen over een RUP.

Het actorenoverleg over het tweede RUP-voorstel zal vermoedelijk plaatsvinden in juni 2011.

De procesnota wordt geactualiseerd en rapporteert over het gevoerd overleg. Het lokaal actorenoverleg wordt als afgerond beschouwd.

6.3 Goedkeuringsfase

De goedkeuringsfase omvat de formele juridische goedkeuringsprocedure voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zoals voorzien in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Het omvat volgende stappen:

- De opmaak van een voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan en het organiseren van een formele plenaire vergadering waarop de betrokken gemeente- en provinciebesturen en de aangeduide adviserende instanties een formeel advies uitbrengen.
- De opmaak van een ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat voorlopig vastgesteld wordt door de Vlaamse Regering en waarover een openbaar onderzoek gevoerd kan worden. Indien wenselijk kan besloten worden in partnerschap met de lokale besturen en middenveldorganisaties naar aanleiding van het openbaar onderzoek een bijkomend informatiemoment voor de brede bevolking te organiseren, bv. onder de vorm van een informatiemarkt of toelichting.
- De in het openbaar onderzoek geformuleerde bezwaren of opmerkingen worden gebundeld door de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (Vlacro) die een advies formuleert aan de Vlaamse Regering.
- De Vlaamse Regering stelt het ruimtelijk uitvoeringsplan definitief vast, al dan niet aangepast op basis van de resultaten van het openbaar onderzoek.

Het starten van de goedkeuringsfase wordt voorzien in het najaar van 2011.

7 Schema

In het onderstaande schema worden de verschillende processtappen op een indicatief tijdschema weergegeven.

